

БИИР КЭЛИМ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЭКЗАМЕННАР ТУСТАРЫНАН ТУГУ БИЛИЭХХЭ?

ВЫБОР БУДУЩЕГО

Биир кэлим государственной экзаменнары туттарыы — оскуоланы бүтэрээччилэргэ, учууталларга элбэти быһаар суотталах кэм. Уопсай орто үөрэх программатынан оскуолаа ылыгыт билиини, саабылы түмүктөөн тургутуу уонна таан туттарбыт предметтэр баалларын түмүктөөн үрдүк үөрэххэ киирэн, уопсай орто үөрэхтээһин аттестатын ылыы — бу барыта БКТЭ түмүктэринэн. Ону таһынан БКТЭ биридэлиэти учууталларын, оскуолаларын үөрэх хааныстыбатын кэтээн көрүү, сыһаалаһын биер көрүнүтөн буолар.

Улууэса оскуоланы бүтэрээччилэр уопсай ахсааннара сыһыта аһаҕаһыта бэлэттэр. Ол курдук, 2012 с. - 460 оҕо; 2014 с. - 372 оҕо, оттон 2017 с. - 285 оҕо бүтэрибэ. Бу выпускниктар 280 БКТЭ, оттон ГВЭ форматын 5 оҕо туттарыыда.

Государственной түмүктүүр аттестацияны БКТЭ форматынан ытыы РФ «Үөрэхтээһин туһунан» сокуонун 59 ыстапыһыгар уонна РФ үөрэхтүү министриэтибэтин 2013 с. ахсынны 26 күнүгэр 1400 №-дээх бирикээһин бирикээһинт «Уопсай орто оскуола программатынан Государственной түмүктүүр аттестацияны ытыы бэрээдэгэр», Саха Өрөспүүбүлүтэтин Правительствотын, Чурапчы улуутун баһылыгын дьаһалыгар олохсун ытыллар.

Государственной экзаменнары туттарыыта Үөрэх управлениыгар, оскуолаларга, экзамен ытыллар бары пууннарыгар бэлэмнөөн үлэтэр сыл устата быһаарыахтык ытылаллар.

БКТЭ 12 предметэ уонна Өрөспүүбүлүтэтин государственной экзамен саха тылыгар ытыллар. Бу предметтэргэ булчутулаахтык туттарылар предметтэринэн нуучча тыла уонна математика (базовый) буолаллар. Оскуоланы бүтэрээччи бэбэтэ үөрэххэ киирэрүгэр иһин предметтэргэ наадалааһын көрөн таан туттарылар быһаар бэрээдэгэр.

Быйылгы экзаменнары туттарыыга аастыт үөрэх дьаһалыгар кистэрэтиһит уларыһылар бары онууан хааллылар.

Нуучча тылыгар сочинение (изложение) государственной аттестацияны барыта допуск быйытынан киирбитэ үлүс сыла. Сыһыта оҕолор өйгөн суруйууга түмүктэрэ туспан иһэрэ бэлэттэр. Ол курдук, бастаах сыл сурутуун үлүс бастаах этапа 48 оҕо «незачет» ылыт буолууһуна, быйыл 1 оҕо бастаах сырыыта «незачет» буолан, иккиттэн суруйан «зачет» ылыа.

Математика экзамена 2015 сылтан иккн таһымна арааһан туттарыыта математиканы кырааһаар оҕолорго базовый таһымна туттаран аттестатталларыгар кыагы биерэр.

Математика экзаменны баала көрүлүбүт үөрэххэ киирэрэ, эбэтэр аттестат ылан орто анал үөрэххэ киирэрэ математика базовый таһымна туттарыахха сеп.

Бу таһым 5 баалынан сыһаанар. Экзамен 20 сорудахтык буолар, оттон 7 сорудахы өткөз оҕорбут оҕо «3» сыһааны ылан сеп.

Оттон математический, технический хайысхалах үөрэххэ эбэтэр математика экзаменны түмүтэ көрүлүбүт атын үрдүк үөрэххэ киирэрэ хайаан да профессиональ таһым туттарылар.

Булчутулаахтык туттарылар предметтэринэн биригэр оҕо алын көмөһүн кыра баала ытыллына, иккиттэн холонон көрөр күн биригэр. Оттон иккиттэргэ алын көмөһүн таһымна баала ытыллына, 2017 сыл күһүнүгэр хаттаан туттаран көрөр.

Базовый таһымна талбаах, профильнайга эр туттаран баран алын көмөһүн намайах баала ытылларга иккиттэн туттарыы базовый таһымна буолар.

Атын таһым предметтэргэ намайах баала ытылларга иккиттэн холонон көрүү күтө биригэрбит.

Омук тылыгар экзамена иккн чаастан турах(сурутууна уонна тыһыны).

Бу экзаменнан тыһынан чааһын оҕо баалынан туттаран сеп. Тыһыны чааһын туттарыыта оҕо сурутууна тугу да оҕорбот; экзамен боһуруостара мониторга көстөр, элпэти туттарыы аудиодисккэ үлүлэр тына микрофонутар боһурууан сангарар. Элпэт анал программаны дисккэ үлүлэр, ол киирбит электроннай вариана бэрэбэрээччи ытыллар. Бу экзаменны туттарыыга биридэти аудиторияга 4-үү рабочая станция тэригэр, оттон элбэх оҕо биридэти киирэрэ көнүлүмүт Экзамен бу чааһа 20 баалынан сыһаанар, оттон бу чааһын талбаах эр туттарыылар саамай үрдүгэ 80 баала ытыллар сеп.

Быйылыттан ыла аастыт сыһаарга оскуоланы бүтэрбит уонна БКТЭ туттарар выпускниктар быйылгы оскуоланы бүтэрэр оҕолортон тусга дордохнай этапа Дьукуускайга эбэтэр резервной күнүгэр сурун этапа туттарар буолулар. Быйыл аастыт сыһаарга бүтэрбиттэрин 29 выпускник туттарыыда. Дордохнай этап кулун тутар 23 күнүгэр муус устар 14 күнүгэр дордох ытыллар.

Быйыл улууэ 7 оскуолалар (Толуй, С.А.Новгородов

аппанан Чурапчы, Диринг, Сылан, Амма, Сосовен орто оскуолаларыгар уонна ЧРСОИО) экзаменнары туттарар пууннар аһыллан үлэлээхтэр. Бу пууннартан 3 пуун (Чурапчы С.А.Новгородов аһылан, Толуй ОО уонна ЧРСОИО) онлайн режимин видеонаблюденига холбоһолор. Атын пууннарга оффлайн режимин видеонаблюденига үлэлээх уонна экзаменнар бүтүттэрин киирбиттэн экзамены кэтээн көрүү наблюдателлэринэн үлүлүбүт залылар көрүлүмүтэр.

БКТЭ ытыллыытын сүрүн уратытын быһаар:

1. КИМ-нор (контрольно-измерительные материалы) оҕолор көрөн олодохторуда, аудитория иһигэр организатордунан бэрээдэгилэр. Бэрээдэгэр экзаменационнай матырыйал ГЭК (государственный экзаменационный комитет) чилиэтин анал токенынан ол күн экзамен буолар аудиториялар аһыллар.

2. Экзаменационнай үлэтэр быйылгы экзамен бүтэрин кытта ЭПН-га (экзамен тутарпуун) тутта сыһаарыан 3 час иһигэр РЦИО-га ытыллыахтык.

Экзаменнары ытыы сүрүн арааһылар киирэлэр:

1. Экзамен ытыллар пууннарыгар киирбит стационарнай уонна иһигэ тутта сыһаар металлоискателист нигүэ экзаменна киирээччилэр бэрэбэрээһин аһыллар.

1. Экзамен ытыллар аудиториялар уонна ЭПН сайыт-аһытыт кабинетыгар иккиттэн видеонаблюденига камералар турдорулаллар.

2. Аудиторияларга 2-лин организатор баар буолар.

3. Экзаменга доһуулан кыагы таһыстаһына, оҕо экзаменга киилэрэлэр, ол тынан баран туттарар бирикээс улаабаат.

4. Паспарын умнан идиэ кэбэтэх быйылгы сыһаах выпускник оскуола үлэлиттэрэ киин личнойна туһулуур буолууһуна, экзаменга киилэрэлэр.

5. Экзамен ытыллар пууннар хас аудитория аһы аккредитацияны барыт общественный кэтээн көрөөччү баар буолар ирдэтигэр. Общественой кэтээн көрөөччүлөр бырааһтара кистэтиһэ, оҕо киилэр аудитория оҕолуулан үлэ хаттаан бэрэбэрээһинэр түбэлтэллэр баар буолууһуна сеп.

6. Экзамен туттарыахха БКТЭ ытыы бэрээдэгин кыһар (суотайы толуктууһун туһаныы, шарагалыы туһаныы, иккиттэн) түбэлтэллэр үлэтэ дьынэ сурутуу аһаһылар уонна быйылгы туттарыы бырааба быйылар.

7. Экзамен ытыллар пууннар экзамен туттарыахха да, экзамен тэрийи ытыллыы, общественный кэтээн көрөөччү да суотайы толуктууһун туттууга булчутулаахтык боһулар. Сибээс стационарнай эр толуктууһун баар.

Экзамен ытыллар пууннар киирээччи иһигэр, аһаһыт мэт-ларын хаалларар мистээр аһаһахтара.

8. Экзамен буола турар күнүгэр ЭПН-тан таһыыт туттарыахха да анал үлэлит да иккиттэн төһөнн көрөрө көнүлүмүт.

Экзамены туттарыахтык манньах бэрээдэгин булчутулаахтык туттарыахтык:

- Автоматизированный расписание ытыллыыт анал мистээр олохсун(туран аудитория иһигэр хаамы, мистээтти мистээр көһүү, бой-байоттун ыһыкы — бэрэни) көнүлүмүт.

- суруллубуу оҕолор (коррекционная) средсткккн туттуу боһулар;

- Экзаменнарга анал көнүлүмүт эр электроннай-кабар-суоттуу техниканы туттар көнүлүмүт. Онон киирэлэр: математика-линейка, физика-линейка, программалаабыт калькулятор, химия-программалаабыт калькулятор, география — линейка, транскриптор, программалаабыт калькулятор.

-КИМ сорудахтарын эбэтэр оҕон ханнык эмч чааһын устуу, бэригэр таһаарыы боһулар;

- ЭПН туттарыыны экзамен киилэр киирэр-тахарын организатор аһаһахтык;

РФ үөрэххэ уонна наука министирэтибэтин 2017 сыл, тохсунуу 9 күнүгэр 5 №-дээх бирикээһин бирикээһин экзамены туттарыы боһуоҕолоро манньахтар:

Сүрүн түһүмэх (основной период) ыам ыйын 29 күнүгэр от ыйын 1 күнүгэр дордох ытыллар:

ыам ыйын 29 күнүгэр — география, информатика ИКТ;

ыам ыйын 31 күнүгэр — Математика (базовый);

бэс ыйын 2 күнү — математика (профильный);

бэс ыйын 5 күнү — общественные;

бэс ыйын 7 күнү — физика, литература;

бэс ыйын 9 күнү — нуучча тыла;

бэс ыйын 13 күнү — омук тыла, биология;

бэс ыйын 15 күнү — омук тыла (устай чааһа);

бэс ыйын 19 күнү — химия, история;

бэс ыйын 6 күнү — саха тыла.

Бу ытыллыыт күнүгэр убаастанар биридэнигэр киин туттарыах выпускниктар бэс ыйын 20 күнүгэр от ыйын 1

күнүгэр дордох буолулар. Бу күнүгэр аастыт сыһаарга аттестат ылыахтык выпускниктар дордохнай этапа туттарыы баран кыабылларга иккиттэн холонон туттарылар көнүлүмүт.

Оскуоланы бүтэрээччилэргэ булчутулаахтык туттарылар предметтэргэ алын баал кэмэти: математика (профильный уровень) — 27 баал;

Математика (базовый уровень) — «3» сыһаа;

нуучча тылыгар — 36 баал;

Бу предметтэргэ алын баалтан намайахы ытылларга иккиттэн холонон көрүү күнүгэр:

бэс ыйын 27 күнүгэр — нуучча тыла;

бэс ыйын 28 күнүгэр — математика.

Экзаменнар бары 10 чаастан сыһааналлар. Экзамен барытыт предметтэринэн тус-туһууан чааһа ытыллар.

Математика, физика, литература, информатика, общественные-3 чаас 55 мүн. (235 мүн);

Нуучча тылыгар, историяга, биологияга, саха тылыгар - 3 чаас 30 мүн (210);

Математика (базовый уровень), географияга, химияга, омук тылыгар — 3 чаас (180 мүн);

Омук тыла (устай чааһа) — 15 мүн.

Аһаһаһыны туттары

Түмүктүүр государственной экзаменнары ытыы бэрээдэгэр киин таһар түбэлтэллэр экзамен туттарыахха аһаһаһыны Государственной экзаменационнай хаамыһыга чилиэтигэр ол күн экзамен киилэтигэр ЭПН-тан таһыылаах эр бирикээс.

Оттон ытыл баалы кытта соһосопт түтүтүгэр түмүк офици-нальна билэриллибитин киинэ 2 үлэ күнүн иһигэр аһаһаһыны аһа формага сайабыллыаа суруйан эбэтэр анал сайта киирэн оҕайыт сайааһа суруйан бирикээс сеп.

БКТЭ ытыыта улууэ үлүтүн 146 киин тарылар. Ол иһигэр 6 ППЭ сайааһыта, 87 организатор, 28 общественный кетэтигэр, 6 технической специалист; 6 лаборант; 12 ГЭК чилиэтигэр үлэлээх. Булар ытыллыыта ыла, Государственной экзаменационнай хаамыһыга чилиэтигэр оскуола дордохтэргэ үлэлиттэр оскуола сайааһычылар БКТЭ хайах ытыллыытын, элпэтигэр оҕон толору ойдууһулар көмөлөөх буолла.

Бу аһаһыт бары үлэлиттэр экзамен ытыытын бэрээдэгэр анал үөрэх барыахтара, энет туттарыахтара. Киинни таһаарбаах, экзаменнар РФ үөрэххэ уонна наука министирэтибэтигэр бирикээһин бэрээдэгин барыахтар, туһааннаах выпускниктар уонна аһаһыт ЭПН үлэлиттэрэ киинни таһаарбаах үлэлиттэллэр оскуола сайааһычылар элпэтигэр сүтэлэр.

Административнай кодекс 19.30 ыстапыга 4 чааһыгар олохсун соһосопт ытыллыыт государственной (түмүктүүр) аттестация ытыллар бэрээдэгин киин иһигэр таһаарыа 3 тыл, 5 тыл, дордох, дуһунастаах сирэйтэргэ 20 тыл, 40 тыл, дордох, корекционная сирэйтэргэ 50 тыл, 200 тыл, дордох ыстааһа аһаһаһыт таһаарыа.

Государственной экзаменнары ытыы киилэртэр бары пууннарга соһосопт устуллубуа тэрииллээх. Ол курдук:

1. Стационарнай толуктуу, сепф, Интернет сибээс, электро-журнал баар буолара уонна оскуола ыраах, сыһаах буолууга хаа-чылыахтык;

2. Ыраах сытар киилэлээхтэргэ суол куһаҥан киилэр баһылыктар оҕолору таһыны контуруоллаһаллары, транскриптор хааһыһыта көмөлөөһүлөрө ирдэтигэр.

Чурапчы улуутар 2017 сыла государственной түмүктүүр аттестацияны ытыы уонна онно бэлэмнээһин туһунан Улууэ баһылыгы аһа дьаһалыгар олохсун туһааннаах тэрииллээх кытта экзаменнары ытыыта бэрээдэгин үлэ ытыллыа турар.

Хааныстылаахтык, чөйүнэйик экзаменнары ытыы сүрүн соруктуууан буолар.

Биер кэлим государственной экзаменнары ытыы туһааннаах үлэлиттэллэр, оскуола сайааһычылар, учуу-талларга, экзамен ытыллыахтарыгар бу элпэтигэр уонна сүтүкн суоталаах хаамыһыга үрдүк тэрээһиннээхтик, олохсунмүт ирдэтигэр, киилэгэ суох ытыллыылар эрээбит.

Оскуоланы бүтэрээччилэргэ государственной экзаменнары ситиһилээхтик туттаран, талыт илэлтигэр үөрэххэ киилэрэллэр, олоххо мистээтигэр дьуһуунаахтык буолларыгар баарыбыт.

БКТЭ туһунан эһин информацияны үөрэх управлениыттан уонна сайыттан бэлэтигэр сеп.

П.Н. ПОСЕЛЬСКАЯ,
улууэ БКТЭ ытыы жанытат тэрииллээх

Всероссийская антинаркотическая акция

“СООБЩИ, ГДЕ ТОРГУЮТ СМЕРТЮ”

С 13 по 24 марта 2017 г. в Республике Саха (Якутия) пройдет первый этап Всероссийской антинаркотической акции «Сообща, где торгуют смертью».

Цель акции – привлечение общественности к участию в противодействии незаконному обороту наркотиков, сбор и проверка оперативно значимой информации.

Если Вы готовы противодействовать незаконному обороту наркотиков, их немедицинскому потреблению в нашей Республике, Вы можете обратиться со своими вопросами, информацией по следующему телефону доверия:

42-22-22; 45-45-00; 42-48-58 (круглосуточно) – МВД по РС (Я)

32-44-16 (с 09:00-15:30 ч.) 8-968-154-04-24 (круглосуточно) – Якутский республиканский наркологический диспансер

8-800-100-35-50 – Всероссийский телефон доверия для нарко-

дежи (круглосуточный)

40-80-72 – Окружная администрация «Город Якутск»

49-67-81 (с 09:00-17:00 ч.) – Центр психологической под-

держки молодежи СВФУ им. М.К. Аммосова

42-34-97 (с 09:00-18:00 ч.) – Республиканский центр психо-

лого-медико-социального сопровождения Министрства образо-

вания и науки РС (Я)

Мы призываем всех, кто осознает глобальную опасность нар-

комании, проявить бдительность и принять активное участие в проведении акции – возможно, вы спасете жизнь своих родных и близких. Любая информация будет проверена. Ни одно обра-

щение не останется без внимания.

Управление по контролю за оборотом наркотиков МВД по Республике Саха (Якутия).

ГИБДД извещает

ВНИМАНИЕ!

ОПЕРАЦИЯ «СНЕГОХОД»

На территории Республики Саха (Якутия) с начала 2017 года произошло 3 дорожно-транспортных происшествия с участием снегоходов, где погибли 2 человека и 1 человек получил травму.

В целях обеспечения безопасности движения и охраны окружающей среды при эксплуатации тракторов, самоходных дорожно-строительных машин и прицепов к ним в период с 14 марта по 14 апреля 2016г. проводится совместная профилактиче- ская операция «Снегоход».

Будьте бдительны на дорогах, соблюдайте правила дорож- ного движения.

Отделение ГИБДД ОМВД России по Чурапчинскому району.

дьиз кэргэннэ аналлаах балаһа

**ВАРВАРА ФЕДОРОВА: “ЫЧЧАТ ДЬОН
ҮЛЭБЭ КЫТТЫҢАЛЛАРА НААДАЛААХ”**

Роза ФИЛИПТОВА,
ХИФУ Медицинский институт гинекология
и акушерство зафедрагьтн събгвнессейо,
медицинский наука доктор.

ЭДЭР ЭРДЭХХЭ ОБОЛОНОР ОРДУК

Роза ФИЛИППОВА,
ХИФУ Медицинський інститут гinekології та
улогі акушерства кафедра гінекології,
медицинський наука доктора.

Хайхыат бэчээжээ бэрлэлэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээжээ бэрлэлэл: 16 ч 00 м. "Сэвгэ олох" редакционной-издательской холбоуука 17.03.2017 с. офсатка бэчээтэлэлэл.
Аадырына: 678670. Чураалчы сал: Карл Маркс уул: 28 "а" Индексат: 54807. Хайхыат нэдиэлэлэ үстэ: олтууринуука, чэллэлэрэ уонна субулалга тэсэр.